

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 9P/243/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5719204675
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2020:5719204675.3

Uznesenie

Okresný súd Martin v konaní pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. C., narodený XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, N. M. Ž., S. XXXX/XX, t. č. G. Q. U. L. R. X., A. XX, X., dieťa rodičov, matky: C. C., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž., S. XXXX/XX, zastúpenej opatrovníčkou C. C., narodenou XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž., S. XXXX/XX a otca: S., za účasti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina na ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

U s t a n o v u j e U. M., nar. X. X. XXXX, trvale bytom X., Y. O. M. H. XXX/XX poručníkom maloletého dieťaťa C. C., nar. XX. X. XXXX, ktorá bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho celý majetok.

U. M., nar. X. X. XXXX je p o v i n n á predkladať súdu správy o maloletom dieťati o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa vždy k 30. 6. a k 31. 12. každého kalendárneho roka.

Poručník je p o v i n n ý vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

Rozhodnutie o podstatných veciach maloletého dieťaťa v y ž a d u j e schválenie súdu.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina podal na Okresný súd Žilina návrh na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa a ustanovenie poručníka pre maloleté dieťa. Okresný súd Žilina uznesením č. k. 21P/224/2016 - 28 zo dňa 21.09.2016 nariadil neodkladné opatrenie, na základe ktorého bol maloletý prijatý do G. Q. U. L. R. X.. Okresný súd Žilina návrh na vyslovenie osvojiteľnosti a ustanovenie poručníka postúpil ako miestne príslušnému Okresnému súdu Martin, v obvode ktorého sa maloleté dieťa zdržiava na základe rozhodnutia súdu. Vec bola súdu doručená dňa 12.07.2019. Tunajší súd rozhodnutím č. k. 9P/144/2019 - 33 zo dňa 10.10.2019 vylúčil konanie o ustanovenie poručníka na samostatné konanie.

2. Navrhovateľ odôvodnil svoj návrh tým, že matka maloletého dieťaťa bola rozhodnutím Okresného súdu Žilina zo dňa 25.07.2017, právoplatným dňa 23.01.2018, obmedzená spôsobilosti na právne úkony a bola jej ustanovená opatrovníčka C. C., nar. XX.XX.XXXX. Otec maloletého dieťaťa nie je uvedený v rodnom liste. Obmedzením spôsobilosti na právne úkony matke maloletého, dieťaťa nemá zákonného zástupcu. Maloletý bol zapísaný do prehľadu detí, ktorým treba sprostredkovať náhradnú starostlivosť. V mesiaci máj 2019 si profesionálna náhradná matka U. M., podala na Okresný súd Žilina návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. Na základe tejto informácie určený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina pozastavil sprostredkovanie náhradnej rodinnej starostlivosti pre

maloletého. Dňa 21.06.2019 bolo navrhovateľovi doručené oznámenie z Centra pre deti a rodiny Martin o splnení podmienok na osvojenie maloletého dieťaťa. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby súd vyslovil osvojiteľnosť maloletého dieťaťa a ustanovil mu za poručníka Mestský úrad Žilina.

3. Opatrovníčka matky a ani kolízny opatrovník sa k návrhu písomne nevyjadрили.

4. Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím doručil dňa 19.12.2019 tunajšiemu súdu žiadosť o prirátanie do konania o ustanovenie poručníka pre maloleté dieťa. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že matka maloletého dieťaťa je osobou so zdravotným postihnutím, ktorým medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, poskytujú ochranu. Uznesení č. k. 9P/243/2019 - 15 zo dňa 13.01.2020 súd prirátal Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím do konania.

5. Na pojednávaní konanom dňa 12.03.2020 boli prítomní zástupca Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, splnomocnený zástupca Centra pre deti a rodiny Martin a predpokladaný poručník (profesionálny rodič). Opatrovníčka matky sa na pojednávaní nezúčastnila, napriek tomu, že jej bolo predvolanie riadne a včas doručené. Termín a čas pojednávania jej bol aj osobne upresnený navrhovateľom deň pred samotným pojednávaním. Svoju neúčast' neospravedlnila a nežiadala konanie odročiť. Kolízny opatrovník svoju neúčast' riadne a včas ospravedlnil z dôvodu plnenie iných pracovných povinností. Odporučil, aby bolo za poručníka ustanovené Centrum pre deti a rodiny Martin, kde je maloletý t. č. umiestnený. Kolízny opatrovník dal písomný súhlas, aby sa vec prejednávala bez jeho prítomnosti a žiadal doručiť opis zápisnice z pojednávania. Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím sa pojednávania nezúčastnil, svoju neúčast' ospravedlnil riadne a včas z dôvodu firemných opatrení v súvislosti s vírusovou epidémiou a zvýšenou chorobnosťou. Nežiadal odročiť pojednávanie a zaslal písomné vyjadrenie k návrhu. Zároveň požiadal o zaslanie zápisnice z pojednávania emailom. Súd pojednával v zmysle ustanovenia § 31 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v spojení s § 180 CSP, podľa ktorého, ak sa predvolané osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti a otvorí pojednávanie. Súd rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti kolízneho opatrovníka, opatrovníčky matky a zástupcu Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

6. Súd vykonal dokazovanie :

- výsluchom zástupcu navrhovateľa, zástupcu Centra pre deti a rodiny Martin, profesionálneho rodiča
- správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 09.12.2019
- vyjadrením Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím zo dňa 09.03.2020
- rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37Ps/9/2016 - 168 zo dňa 25.07.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8CoP/69/2017 zo dňa 28.12.2017

a zistil nasledovný skutkový stav :

7. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37Ps/9/2016 - 168 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8CoP/69/2017 bola matka maloletého dieťaťa obmedzená spôsobilosti na právne úkony a to tak, že nie je spôsobilá na žiadne právne úkony okrem realizácie práva voliť vo všeobecných voľbách, nakladania s finančnými prostriedkami v sume do 10 Eur a uzatvárania scudzovacích zmlúv (ako kúpna zmluva, darovacia a zámenná zmluva a zmluva o výpožičke). Bola jej ustanovená opatrovníčka, jej matka, C. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorá ju zastupuje pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilá, zabezpečuje starostlivosť o ňu a spravuje jej majetok vo všetkých veciach, ak nejde o bežné veci je potrebné schválenie súdu.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina doručil dňa 12.12.2019 tunajšiemu súdu správu o priebehu ústavnej starostlivosti, v ktorej uviedol, že maloletý sa narodil v Z. S. V. Q. W. Č., a to ťažko postihnutej matke, ktorá vzhľadom na svoj zdravotný stav nie je schopná postarať sa o dieťa. Stará matka síce prejavuje záujem o maloletého, ale spôsob života a doterajšia úroveň starostlivosti o svoje deti, ona ani širšia rodina nie sú schopní zabezpečiť riadnu a zodpovednú starostlivosť o dieťa matky, ktorá sama potrebuje celodennú starostlivosť. Maloletý má tri roky a poskytuje sa mu starostlivosť v prostredí profesionálnej rodiny. Podľa vyjadrenia profesionálneho rodiča je vnímavý a veselý. Má rád spoločnosť detí aj dospelých. Nových ľudí skúma, keď sa osmelý, ide k nim na ruky alebo sa chce hrať. Na prihováranie reaguje úsmevom. Už chodí sám, vie povedať jednoduché slová. Rád sa hrá s

autíčkami, ozvučenými hračkami a vrtuľníkmi. Má veľmi rád prechádzky v kočíku, rád sleduje okolie. Podľa vyjadrenia pediatra je v dobrom zdravotnom stave. Stará matka s dcérou Z., vnučkami a matkou maloletého boli naposledy za C. 28.08.2019 a 30.08.2019. Od tej doby sa kontaktuje iba telefonicky, naposledy telefonovala do centra dňa 24.10.2019. Na výživu maloletého neprispieva.

9. Úrad komisára sa k návrhu na ustanovenie poručníka písomne vyjadril a doručil svoje vyjadrenie dňa 11.03.2020. Uvedol, že do konanie o ustanovenie poručníka maloletému dieťaťu vstúpil na ochranu práv biologickej matky, ktorá je osobou so zdravotným postihnutím a zároveň osobou s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony a bola jej ustanovená opatrovníčka. Podľa jeho vyjadrenia Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím zväzuje štát, aby chránil osobu so zdravotným postihnutím, tak aby neprišla o svoje rodičovské práva len preto, že je osobou so zdravotným postihnutím a zároveň dieťa neprišlo o svojho rodiča len preto, že je osobou so zdravotným postihnutím. Právna úprava Slovenskej republiky tieto garancie neposkytuje úplne tým rodičom, ktorí nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, keďže takého osoby nemôžu vykonávať rodičovské práva a povinnosti. V takej situácii by mal rodičovské práva a povinnosti vykonávať druhý rodič, ktorý však v tomto prípade doteraz súdom určený nebol, a to napriek tomu, že je známy. Biologické otcovstvo bolo potvrdené genetickými testami u F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, Ž., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody W. Ú. S. W. N. J. V. Q. X. V.. Čo sa týka poručníka uvedol, že podľa jeho názoru by súd mal najprv preskúmať, či nie je možné za poručníka určiť v prvom rade príbuzného alebo blízku osobu maloletého C. alebo inú fyzickú osobu a až v prípade vyčerpania týchto možností zvažovať ustanovenie Mestského úradu Žilina ako poručníka maloletému. Na záver úrad komisára uvedol, že súd by pri riešení situácie maloletého nemal obísť skutočnosť, že je tu biologický otec dieťaťa, ktorému by mali byť priznané jeho rodičovské práva a tie by následne mali byť pri riešení situácie maloletého C. riadne zohľadnené. Zároveň je presvedčený, že včasné priznanie rodičovských práv a povinností biologickému otcovi F. C., môže prispieť k zachovaniu vzťahu medzi biologickou matkou a jej synom.

10. Na pojednávaní konanom dňa 12.03.2020 navrhovateľ uvedol, že trvá na podanom návrhu a súhlasí, aby poručníkom bol profesionálny rodič, ktorý sa o dieťa stará, a to U. M..

11. Zástupkyňa Centra pre deti a rodiny Martin sa na pojednávaní vyjadrila, že sa k návrhu pripájajú a súhlasia s upraveným znením petitu ohľadom osoby poručníka. Pani M. má maloletého vo svojej starostlivosti ako profesionálny rodič ich centra. Komunikácia so starou matkou maloletého je veľmi ťažká, je problém vybaviť vôbec akýkoľvek súhlas prípadne s nejakým vyšetreniami a pod.. Pani M. je blízkou osobou maloletého dieťaťa a bude veľký predpoklad, že tú funkciu bude vykonávať v najlepšom záujme maloletého. Na otázku súdu ako sa stará matka zaujímalala o maloleté dieťa zástupkyňa centra uviedla, že po podaní návrhu opätovne stará matka prejavila mierny záujem o maloleté dieťa, dovtedy viac ako rok ten záujem nebol vôbec žiadny. Spočiatku bol telefonický od augusta 2019, neskôr bola aj osobná návšteva, ktorá bola podľa nášho názoru pre dieťa veľmi traumatizujúca, pretože stará matka dlho nevidela malého, prišla aj so svojimi ďalšími vnúčatami a aj s matkou maloletého, ktorá je osobou obmedzenou spôsobilosti na právne úkony. Matka sa správala tak, že kričala, bila sa, niekedy spadla aj na zem, aj tieto zážitky boli pre maloletého veľmi traumatizujúce. Ďalšia osobná návšteva bola asi týždeň nato a potom boli komunikácie skôr telefonické, však tieto komunikácie prebiehali skôr tak, že sa ospravedlňovala, že prečo nemôže prísť, pretože je chorá alebo nejaká operácia, prípadne vždy bol nejaký problém, prečo sa nemôže dostaviť na súd. Podľa nášho názoru tento účelový záujem vznikol najmä z dôvodu podania návrhu na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa.

12. Profesionálny rodič, U. M., uviedla na pojednávaní, že maloletý je v jej osobnej starostlivosti od 25.10.2016, od tej doby sa dá povedať nonstop, to znamená, že dieťa nebolo vracané do ústavu alebo centra. Dlhodobu stará matka nejavila záujem, vždy to bolo raz do roka. Ten záujem sa prebudil, dá sa povedať, až v poslednej dobe po podaní návrhu na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa. Maloletý ju považuje za matku od doby, kedy začal rozprávať, hovorí jej matka. Súhlasila, aby ju súd ustanovil za poručníka maloletému dieťaťu.

13. Podľa § 31 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní.

14. Podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

16. Podľa § 57 ods. 1 ZoR, ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

17. Podľa § 58 ods. 3 ZoR, poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

18. Podľa § 58 ods. 4 ZoR, súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí.

19. Podľa § 58 ods. 5 ZoR, za porušenie povinnosti pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.

20. Podľa § 58 ods. 6 ZoR, po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva.

21. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel jednoznačne k záveru, že ustanoviť maloletému dieťaťu poručníka v osobe U. M. je v jeho najlepšom záujme. Menovaná sa o maloletého osobne stará dlhší čas, a preto ju maloletý považuje za svoju matku, za najbližšiu osobu. Súd nemal pochybnosti, že menovaná bude vykonávať funkciu poručníka v najlepšom záujme maloletého dieťa. V posudzovaní návrhu Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím o zvážení priznať rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu jeho biologickému otcovi, napriek tomu, že nie je uvedený v rodnom liste, avšak je známy, súd dospel k záveru, že v danej situácii je najvhodnejšie a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby bola poručníkom iná fyzická osoba ako osoby z jeho blízkeho prostredia. Biologický otec dieťaťa je bratom matky dieťaťa. Maloleté dieťa sa narodilo z incestu a otec nie je uvedený v rodnom liste dieťaťa. Bol stíhaný za zločin znásilnenia a prečin súlože medzi príbuznými, bol odsúdený a toho času je vo výkone trestu odňatia slobody. Zároveň súd konštatuje, že biologický otec ako osoba vo výkone trestu odňatia slobody by nemohla naplno vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti v prípade, že by mu rodičovské práva a povinnosti boli priznané. Zo správy navrhovateľa, profesionálneho rodiča, centra pre deti a rodiny a taktiež zo správania starej matky má súd za to, že stará matka nejaví skutočný záujem o maloletého. Zo správy o šetrení pomerov v rodine starej matky bolo zistené, že spôsob života a úroveň starostlivosti o svoje deti, ona a ani širšia rodina, nie sú schopní zabezpečiť riadnu a zodpovednú starostlivosť o maloleté dieťa. Vzhľadom na uvedené, súd rozhodol tak, že maloletému dieťaťu ustanovil za poručníka osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará už niekoľko rokov, súhlasila s ustanovením za poručníka a súd má za to, že túto funkciu bude vykonávať v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.